

UPV/EHUren harreman ofizialetan hizkuntzen erabilerarako jarraibide eta irizpideak

eraman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

2012ko uztailaren 19ko Gobernu Kontseiluan onartutako Euskararen Plan Gidariaren luzapenean, bi hizkuntza ofizialen erabilera arautzeko jarraibide eta irizpide zehatzak eskaintzen dira. Jarraibide eta irizpide hauek UPV/EHUn harreman ofizial eta protokolozkoak dituzte helburu, eta ez harreman pribatu edo ez-formalak.

Argitalpen honetan, jarraibide eta irizpide horiek modu ulergarri eta praktikoan azaltzen ditugu, aurrerantzean, UPV/EHuko langile guztiek eskura izan dezaten eta euren eguneroko lanean aplikatu dituzten.

Zerbitzu-hizkuntza

UPV/EHUn euskara eta gaztelania dira hizkuntza ofizialak, hortaz, erabiltzaileak aukeraturako hizkuntzan eman beharko du zerbitzua unibertsitateak, euskara ala gaztelania izan.

Oro har, esan dezagun, UPV/EHUK sortutako edozein dokumentuk, komunikaziok edo elementuk, hizkuntza-educia badu, euskararen presentzia bermatu beharko du, eta hizkuntza bat baino gehiago baditu euskarazkoari lehentasuna emango zaio.

Ahozko harremanak

Hasierako agurra, bai telefonoz, bai aurrez aurre, beti euskaraz izango da, eta **elkarrizketa** erabiltzaileak aukeratzen duen hizkuntzan garatuko da. Erabiltzailearekiko harremanak bideratzeko orduan, sarri, ez dugu jakingo hartzailea euskalduna den ala ez. Hori dela eta, euskara lehenetsiko dugu hasiera edo

agurretan, hartu-emanahalden kasuetan, behintzat, euskaraz izan dadin.

Telefonoa hartzen dugunean, komeni da zerbitzuak edo ikastegiak protokolo edo formula bat ezartzea: *Biblioteka, egun on; Medikuntza Fakultateko idazkaritza, bai esan?...* edo gisa horretako harrerak.

Euskara ondo ez dakien langileari euskaraz egiten badio erabiltzaileak eta langileak ikusten badu ez dela gauza zerbitzua euskaraz behar bezala emateko, bere inguruko lankide euskaldunen bati eskatuko dio laguntza. Edozein kasutan, langileek ezingo diote eskatu erabiltzaileari hizkuntza batean edo bestean aritzeko.

Hartzaile jakinik gabeko mezuak (erantzungailu automatikoak, bozgorailuak...): lehenengo euskaraz eta, ondoren, gaztelaniaz esango dira.

Harreman idatziak, unibertsitateak hasten duenean harremana

Unibertsitateak sortzen dituen **inprimaki guztiak** euskaraz eta gaztelaniaz idatzita egongo dira, bi hizkuntzetako edozeinetan betetzeko moduan.

Era berean, **titulu ofizial** guztiak euskaraz eta gaztelaniaz idatzita egongo dira, eta bati lehenetsuna ematekotan euskarari emango zaio.

Data hizkuntza bakarrean ipini behar denean, idazteko honako formatu hau erabiltzeko da: UUUU/HH/EE, hau da lau digitu urtearentzat, bi digitu hilabetearentzat eta bi digitu egunarentzat, aipatutako hurrenkera horretan.

Unibertsitateak sortzen dituen **arautegi eta erabaki** guztiak euskaraz eta gaztelaniaz izango dira.

Harremana **euskaraz** bideratuko da erabiltzaileak aldeztatik euskara hautatu badu (ohiko harremana euskara hutsezkoa bada, hautua egin duela ulertuko da).

Gainerako kasuetan, harremana **euskaraz eta gaztelaniaz** bideratuko da, baina euskara hautatzeko aukera emango dio erabiltzaileari ohar baten bidez.

Harreman idatziak, unibertsitateak komunikazio bati erantzun behar dionean

Euskaraz erantzungo zaio **euskaraz jasotako idatziari**.

Gaztelaniaz erantzungo zaio **gaztelaniaz jasotako idatziari**; eta zerbitzuak gaitasuna badu komunikazioak euskaraz egiteko, euskara hautatzeko aukera emango dio eskatzaileari ohar baten bidez.

Euskaraz eta gaztelaniaz jasotako idatziei honela erantzungo zaie:

- Mezua edo gutuna bada, euskaraz eta gaztelaniaz.
- Eredu estandarizatuak, euskaraz eta gaztelaniaz.
- Txostenak, hizkuntza batean edo bestean, erabiltzaileari galdetu ostean.

Euskara Zerbitzua Servicio de Euskara

Errotulazioa eta ohar orokorrak

Alor honetan elementu hauek hartzen dira aintzat:

- UPV/EHUREN logoa duen edozein elementu
- Ikastegi, campus, sailen izenak
- Bulegoetako errotulu finakoak: gelak, solairuak, liburutegia...
- Segurtasuneko errotuluak
- Ingurumenarekin zerikusia duten errotuluak
- Gelak identifikatzeko kodeak
- Ordutegia, funtzionamenduari buruzko oharrak...
- Era horretako beste edozein euskarri

Euskaraz bakarrik idatziko dira **errotuluetako hitzek** euskaraz eta gaztelaniaz antzeko grafia dutenean.

Mezua piktograma batez adierazten denean, eta horrela ulergarria denean, ez dugu zehaztuko ez euskaraz, ez gaztelaniaz. **Bestelakoetan**, euskaraz eta gaztelaniaz idatziko dira, beti ere, euskarari lehentasuna emanez.

Gelak, laborategiak, sailak eta bulegoak identifikatzeko errotulu eta kodeetan euskaratik abiatuko gara.

Ohar-taletan erakusten diren dokumentuak, oro har, ele bietan agertuko dira, eta hartzaileak euskaldunak direla argi dagoe-

nean euskara hutsez argitaratu ahal izango dira.

Kontratazio administratiboak

Alor honetan “UPV/EHUREN administrazio kontratuak gauzatzeko orduan bete behar diren hizkuntza baldintzak” atalean jasotakoa beteko da.

Laburbilduz, **kontratu bidez emandako jarduera eta zerbitzuak unibertsitateak berak emanak** izango balira bezala eskainiko ditu. Beraz, kontratatutako enpresak UPV/EHUK bere buruari ezarritako hizkuntzen erabilerarako jarraibideak beteko ditu.

Hortaz, zerbitzuen prestazioak **erabiltzaileekiko harreman zuzena** dakarrenean baldintza hauek beteko dira:

- Erabiltzaileek **bi hizkuntza ofizialetan hartuak izateko** eskubidea errespetatuz eman beharko du prestazioa kontratistak
- Erabiltzaileentzako **inprimakiak, oharrek eta jakinarazpenak** euskaraz eta gaztelaniaz eman beharko ditu enpresa esleipendunak, erabiltzaileak berariaz inolako aukeraketarik egiten ez badu.

Gainera, irizpide zehatzak sartuko dira zerbitzuaren arabera: euskaraz harrera egiteko protokoloa, txanda bakoitzean egon beharreko gutxieneko euskaldun-kopurua, subrogazio kasuetarako euskalduntze-planak...

Langileen artean, ahozko harremanak

Ikastegi, sail edo zerbitzuen arteko eta barruko ahozko komunikazioetan, **hasierako agurra euskaraz** izango da. Elkarriketa, solaskidearen gaitasunaren arabera, euskaraz izango da.

Zerbitzu orokorretako batzordeetan aldi bereko itzulpen zerbitzua izango dute.

Langileen artean, idatzizko harremanak

Eredu estandarizatuak: inprimakiak, txantiloiak eta ereduak euskaraz eta gaztelaniaz izango dira.

Zigilu guztiak euskaraz eta gaztelaniaz idatzita egongo dira, eta bati lehentasuna ematekotan euskarari emango zaio. Data hizkuntza bakarrean eman behar denean, formatu hau erabiliko da: UUUU/HH/EE (lau digitu urtearentzat, bi digitu hilabetearentzat eta bi digitu egunarentzat).

Komunikazioa, akta, bilera-dei eta aurkezpenetan, hizkuntza bakarra (euskara edo gaztelania) edo biak erabiliko ditugu. **Hedapenaren** arabera, hau da, hartzaile kopuru handia badu, edo ohar tauletan jartzeko bada, edo webgunean argitaratzeko, esaterako, euskaraz eta gaztelaniaz izango dira.

Bestalde, **organo kolegiatuen bileren aktetan** euskaraz eta gaztelaniaz agertuko dira ezinbestean azaldutakoaren laburpena eta adostutakoen atala; gainerakoak gaia aurkeztutako hizkuntzan jasoko dira.

Sortu beharreko komunikazio edo testuen kasuan, harremana norberak hasten duenean (jakinarazpenak, eskaerak, komunikazioak...), oro har, euskaraz eta gaztelaniaz izango dira, eta hartzaileari euskara hautatzeko aukera emango diogu. Lankideak alde aurretik euskara aukeratu badu, euskaraz erantzungo diogu.

Beste lankide batek egindako **eskabide, komunikazio edo dokumentu bati erantzuten zaionean**, hau da, harremana besteak hasi duenean: jasotako idazkiaren hizkuntzaren arabera erantzungo diogu. Ele bietara jaso badugu edo langile multzo bati bidaltzen diogunean, euskaraz eta gaztelaniaz izango da erantzuna.

Erregistroa

UPV/EHUko bulegoetako erregistro administratiboetan, programa informatikoak euskaraz eta gaztelaniaz erregistratzeko aukera emango du. Hizkuntza kontrolatuak bermatuko du bilaketak berdin balioko duela euskaraz nahiz gaztelaniaz.

<p>Erregistroa / Registro</p> <p>Leioan, 2013ko urriaren 2an.</p>	<p>Lista de solicitudes a subsanar y mejoras.</p> <p>En Leioa, a 2 de octubre de 2013.</p>
---	--

Euskararen arloko errektoreordea / El Vicerrector de Euskera

Izptua.: / Fdo.: Xabier Etxaniz Ertx

Errektorearen eskumenak eskuordetuta (errektorearen 2013ko urtarrilaren 30eko Erabakia, 2013/02/13ko EHAA)/ Por delegación de competencias del Rector (Resolución del Rector de 30 de enero de 2013, BOPV de 13/02/2013)

Webgunek eta intraneta

Edukiak euskaraz eta gaztelaniaz kontsultatzeko moduan egongo dira.

Izapideak egiteko aukera ematen dugunean, izapide horiek euskaraz eta gaztelaniaz egin ahal izango dira.

Ikastegiak edo zerbitzuek sortzen dituzten webgunek irizpide berberak beteko dituzte.

Unibertsitatetik **kanpoko edukiak** gure web orrian argitaratzen ditugunean, bi hizkuntza ofizialak modu orekatuan erabiliko ditugu, baldin eta horrela badago (euskarazkoa txertatuko da gure webgunearen euskarazko bertsioan eta gaztelaniazkoa txertatuko da gurearen gaztelaniazko bertsioan).

Sare sozialak (facebook, twitter, linkedin, youtube...)

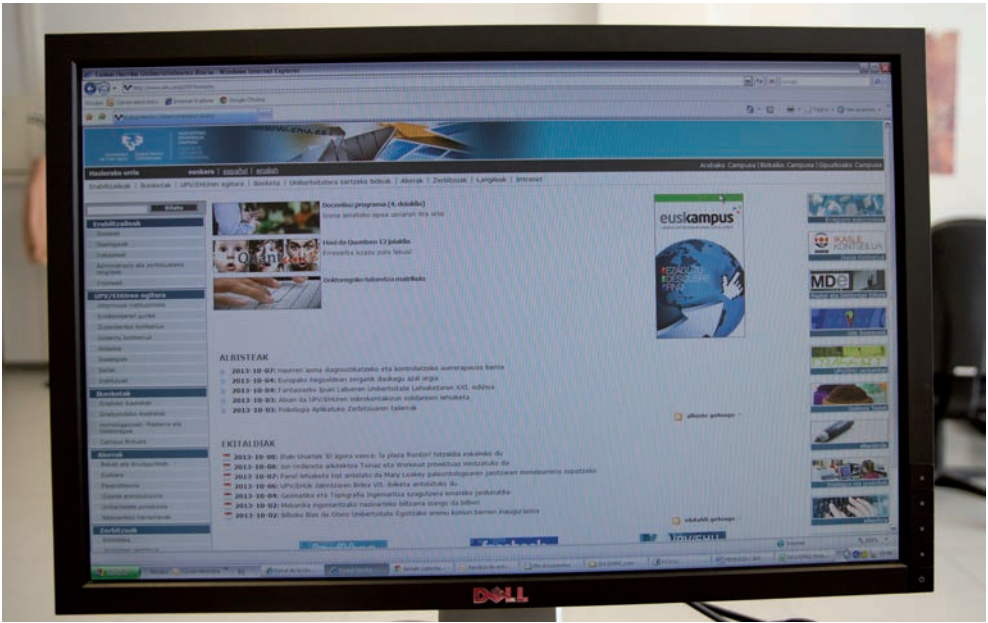
Kasu bakoitzean (facebook, twitter, linkedin...) hizkuntza berezi gabe, **kontu elebidun bakarra** zabalduko da, hau da, ez da hizkuntza bakoitzeko kontu bat irekiko.

Edukiak euskaraz eta gaztelaniaz argitaratuko dira; lehenengo euskaraz bistaratuko dira, eta, ondoren, gaztelaniaz. Erabiltzaileei aukeratutako hizkuntzan erantzungo zaie.

Programa eta tresna informatiko orokorrak edo berariak sortutakoak

Ordenagailuetan **ofimatikako programak instalatzeko erabiltzen diren paketeak** euskaraz eta gaztelaniaz egongo dira prestatuta. Erabiltzaileari galdetu egingo zaio zein bertsio erabili nahi duen eta erabiltzaileak egindako aukeraketa araberako bertsioa instalatuko da.

UPV/EHuko zerbitzuetan erabiltzeko **berariak sortzen diren programa edo tresna informatikoak** bi hizkuntza ofizialetan berdin lan egin ahal izateko prestatu egingo dira.

Unibertsitateak, ikastegi edo zerbitzuren batek antolatutako ekitaldiak

Ate Irekiak, Orientazio-topaketak, Zientziaren Astea, unibertsitate orientatiorako azokak, udako ikastaroak, ikasle-gaientzako jarduera praktikoak, informazio eta orientazio jardunaldiak, klaustroak...

Antolamendu fasean, hizkuntzak nola erabiltzeko diren zehaztu beharko da.

Idatzizko dokumentazioa, gutxienez, euskaraz izango da (hiru orrikoak, banatutako dokumentazioa, seinaleak...).

Ahozko komunikazioari dagokionez, euskara gaitasun egokiko pertsonak aukeratuko ditugu eta, beti ere, euskarak gutxieneko presentzia izango du (hasierako eta amaierako agurrak, gutxienez, euskaraz izango dira). Hala ere, esataria euskalduna izan ez arren, **euskararen presentzia bermatu** egin beharko da. Hona hemen bide batzuk:

- Hizkuntza bakoitzerako saio paraleloak antolatzea (unibertsitate sarbiderako azokan, esaterako).
- Aldibereko itzulpena erabiltzea.
- Idatzizko euskarrietan informazio guztia izanez gero, hizkuntza biak txandakatzea informazioa errepikatu gabe.
- Ahozko informazioa hizkuntza batean ematea, eta erakusten den aurkezpena (pantailan, esaterako) bestean eskaintzea. Bideoa bada, azpitoluekin jokatzea.

- Euskara hutsean egin nahi izanez gero saioa, eta parte-hartzaile bakarren bat ez bada euskalduna, aldibereko interpretazio xuxurlatua erabil daitezke. Aldibereko interpretazio xuxurlatua (fr. *chuchotage*, esp. *interpretación susurrada*, ing. *whisperink interpreting*), interpretazio mota ezaguna da, erakunde eta administrazio askotan erabiltzen dena (Europako Batzordean, adibidez).
- Galdera egiteko erabilitako hizkuntza berean izango da erantzuna (esatariak gaitasuna badu, behintzat).
- Gogoan izango dugu litekeena dela euskaraz hitz egiteko gai ez denak ondo ulertzeko gaitasuna izatea.

Publizitate, argitalpenak, kanpainak eta iragarkiak

Iragarpen ofizialak eta gainerako publizitate ekintzak bi hizkuntza ofizialean egingo dira eta sortutako kanpaina, publizitate mezu eta gisakoak euskaraz sortuko dira, gaztelaniaz sortutakoan itzulpen soilak izan ez daitezten. Iragarpenok euskara hutsez argitaratuko dira euskarazko hedabideetan.

Gida, aldizkari, katalogo eta **zabalkunderako argitalpen guztietan** bi hizkuntza ofizialak erabiliko dira modu orekatuan eta UPV/EHUko Erakunde Irudiaren Eskuliburuan jasotako irizpideak beteko dira.

Euskarazko unibertsitate-liburuak

2000 - 2010

Dokumentu eta testuen diseinua

Dokumentuak edo testuak diseinatzeko, **Erakunde Irudiaren Eskuliburuan** jasotako jarraibideak hartuko ditugu aintzat, oro har.

Euskarazko eta erdarazko **testuak orriaren alde batean** agertzen badira: Idazki-motak kontuan izanik, hiru aukera aipatuko ditugu:

- Inprimaketako datuak: hizkuntza biak bata bestearen ondoan. Lehenengo euskaraz, eta ondoren beste hizkuntza.
- Testu labur-laburrak (bandoa, iragarkia, oharra): orrialdearen goiko aldean euskarazko testua, eta beheko aldean bestea.
- Idazkia orriaren alde batean sartzeko modukoa bada (ofizioa, gutuna, bilera-deia...), eta zutabeak erabiltzen badiugu: ezkerrean euskarazkoa eta eskuinean bestea.

Euskarazko eta erdarazko testuak **orri bat baino gehiago** hartzen badute, bi aukera ditugu, idazkiaren luzera aintzat hartuta:

- Testuak orri gutxi hartzen baditu (dekretua, erabakia...), bi zutabeak erabiliko ditugu.
- Testua luzeagoa bada (txostenak, aktak, liburuak...), egokiagoa da orrialde ezberdinak erabiltzea (ezkerreko orrian gaztelania, eta eskuinean euskara; edo liburuaren aurrealdean euskara, eta atzealdean, ipurdiz gora, gaztelania).

Oro har, euskara lehenetsi egingo dugu, bai ahozkoan, bai idatzizkoan; idatzizkoari dagokionez, goian euskara agertuko da, eta letra nabarmenagoa izango du.

Zalantzazko kasuetan Euskararen arloko Erretoreordetzak izango du erabakitzeko ahalmena.

